

Nr 311.

Av herr **Hagberg** i Luleå **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 247, med förslag till förordning om fortsatt rätt för svenskt aktiebolag och svensk ekonomisk förening att vid taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åtnjuta avdrag för avsättning till konjunkturinvesteringsfond.

I Kungl. Maj:ts proposition, nr 247, föreslås en förlängning t. o. m. år 1944 av en förordning av 1938, som medger svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar rätten att vid taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åtnjuta avdrag för avsättning till konjunkturinvesteringsfond. Denna förordning uppgavs vid sin tillkomst bidra till en utjämning av de växlingar i produktion och sysselsättning, som följer de ekonomiska konjunkturerna. Det framhölls också att dylika fonderingar skulle ske under högkonjunktur varefter fonderna skulle användas vid lågkonjunktur för byggnader, inventarier och varulager.

Redan i en kungörelse den 18 oktober 1940 medgavs att dylika fonderade medel skulle få tagas i anspråk för byggnader. Någon inverkan på byggnadskrisen har dock icke detta medgivande haft, och ingenting tyder på att det kommer att ha något sådant framdeles heller.

Förordningens egentliga betydelse tycks mera ligga däri att den underlättar strävandena att laborera med boksluten, att dölja en del särskilt höga vinster och undandraga dem beskattning samt möjliggöra en jämnare fördelning av utdelningarna. Den befriar företagen från en viss, stundom tydligen ganska betydande skatteplikt till stat och kommun samtidigt som statsmakterna med ljus och lykta söker nya skatteobjekt och effektivare beskattade vissa äldre sådana. De starkare företagen synes redan nu på grund av olika åtgärder ha skapat garantier för att kunna hålla utdelningarna oförändrade trots att produktionen lamslös. Ett typiskt exempel härpå utgör trä- och massaföretagen, där utdelningssiffrorna, trots den katastrofala minskningen av exporten, hålles i det närmaste oförändrade.

Förslaget att förlänga förordningen tyder på att man vill göra denna metod att undgå beskattning till stat och kommun permanent. Det är inte längre fråga om en exceptionell, till högkonjunkturer begränsad företeelse. Möjligheterna att undgå beskattning skall bibehållas för företagen alldeles oavsett konjunkturernas växlingar. Om man åberopar detta på att vissa företag trots krisen för andra alljämt har en god konjunktur förändrar detta icke på något sätt omdömet.

Finansministerns tal om att förordningen bör förlängas därför att detta möjliggör en "penningpolitiskt önskvärd fondering av de på vissa områden framkom-

mande stora vinsterna" är obegripligt. Fonderingen syftar uppenbarligen endast till att beröva det allmänna vissa just nu oundgängligen behövliga inkomster. Statens budget kan inte balanseras med skatter och andra statsinkomster utan en betydande upplåning. Man kan förutse att möjligheterna för staten att med lån täcka det stora budgetunderskottet blir allt mindre. Därmed ökar faran för att staten med sedelpressarnas hjälp anskaffar nödiga medel. Att samtidigt som denna fara ökar tillåta storföretagen att beröva staten vissa skatteinkomster är en dålig penningpolitik.

De kapitalistiska storföretagen har redan i tidigare bestämmelser rika möjligheter att laborera med boksluten och undandra sig den skatteplikt, som andra, framför allt de små inkomsttagarna, pressas av. Det kan icke åberopas några sakliga skäl för att utöka dessa möjligheter att undandra det allmänna nödvändiga inkomster, i all synnerhet inte i nuvarande svåra tid när skattebördorna allt hårdare tynger det stora flertalet av vårt folk. Därför bör propositionen inte bifallas.

Vi föreslår med hänvisning härtill,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 247.

Stockholm i maj 1941.

H. Hagberg.

Set Persson.

K. Senander.